

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.smf@regeringskansliet.se

Svar på remiss av SOU 2025:93 En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk

Ert diarienummer LI2025/01500

Sammanfattning

Länsstyrelsen är positivt inställd till utredarens uppdrag och ambition att utveckla en framtida ändamålsenlig skogspolitik som främjar ett långsiktigt hållbart konkurrenskraftigt skogsbruk, ökad skoglig tillväxt och en långsiktigt ökad tillgång till hållbar skoglig biomassa för att fullt ut kunna bidra till klimatomställningen samt jobb och tillväxt i hela landet. Vi bedömer dock att utredningens förslag inte i tillräcklig omfattning kommer att få avsedd effekt. Den saknar flera samhällsperspektiv, bygger inte vidare på fungerande strukturer och tar inte i tillräcklig omfattning höjd för en omvärld i förändring med förändrat klimat och internationella åtaganden.

Länsstyrelsen tillstyrker

- författningsförslag 1.2
- lösningsförslag 7.4, 8.5 och 8.9

Länsstyrelsen tillstyrker delvis

- författningsförslag 1.1
- lösningsförslag 5.1, 5.3 och 8.4.

Länsstyrelsen avstyrker

- författningsförslag 1.3 och 1.4.
- lösningsförslag 4.3, 5.2, 5.4, 8.3, 8.6, 8.8 och 8.11.

Länsstyrelsens roll, regional förankring

I dag ser vi en ökad konkurrens om skogsmarken, skogens råvaror och dess värden. Det är konstaterat att skogen inte räcker till alla anspråk vilket kan leda till nya målkonflikter i skogen och att de målkonflikter som redan finns skärps och förstärks. Länsstyrelsen är en tvärsektoriell regional myndighet som verkar inom många samhällssektorer vilket gör oss särskilt lämpade att arbeta med sammanvägda bedömningar utifrån regionala förutsättningar. Eftersom skillnaderna är stora mellan länen, så behövs en regional förankring.

Länsstyrelsen föreslår att de regionala skogsprogrammen ska fungera som regionala skogliga råd för att bidra till att uppfylla den svenska skogspolitiken. De nationella och regionala skogsprogrammen är samverkansprocesser som syftar till att hantera komplexa frågor inom skogspolitiken. I processen ingår länsstyrelser, regioner, skogsägare, miljöorganisationer, industri, forskare och andra relevanta intressenter. Länsstyrelsen förespråkar att regeringen använder skogsprogrammen som centrala medel, i likhet med hur skogsprogram används i andra länder med omfattande skogssektor.

Länsstyrelsen vill se en livskraftig skogsnäring med lönsamma företag. Det rör såväl det skogliga arbetet i sig som alla förädlingsled. Strukturen på skogsägandet varierar över landet och det finns en mångfald av företag som på olika sätt använder och baserar sin verksamhet på skogen. I Västmanlands län utgör produktiv skogsmark 65 procent av landytan, vilket innebär att skogliga frågor har stor betydelse för länets företagare och invånare. Även om skogen oftast ses som en sektor i sig behöver den hanteras i ett sammanhang med andra frågor.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsens sammanfattande förslag och bedömningar:

- Bygg vidare på de samverkansstrukturer som finns, som de regionala skogsprogrammen eller andra former av regionalt samarbete. Det borgar för hänsynstagande till de skilda förutsättningarna i olika län. Länsstyrelsen har i sin roll möjlighet att samordna staten regionalt i detta arbete.

- Vi bedömer att delar av utredningens förslag, i och med att de till stor del är kortsiktiga och i vissa fall kan skapa osäkerhet, inte är till fördel för skogsnäringens långsiktiga utveckling. Vi ser att vissa av förslagen riskerar att skapa större osäkerhet hos markägare och mindre förutsägbarhet om till exempel vad som gäller vid områdesskydd.
- Utredningen berör inte de viktiga skillnaderna mellan olika kategorier av skogsägare i tillräckligt stor utsträckning. Insatser för skogsnäringen måste ta hänsyn till dessa skillnader. Vi har i Västmanland, utöver skogsbolag med stora skogsarealer, en stor andel mindre skogsägare som har andra förutsättningar och mål med sitt ägande än de större. Skogsägandet har ofta en nära koppling till lantbruket och landsbygdens utveckling.
- Flera av förslagen uppfattar vi är kortsiktiga. Skogen är en förnybar resurs med långa omloppstider, vilket gör att insatser som görs får effekt på lång sikt. De åtgärder som vidtas måste vara väl avvägda och ta hänsyn till riskerna.
- Resurser att genomföra kunskapsinsamling, rådgivning och andra insatser är en nyckelfråga. I grunden är dagens system väl fungerande och bristerna beror i hög grad på otillräckliga resurser.

Fördjupade synpunkter

Helhetsgreppet saknas

Länsstyrelsen saknar djupare och bredare konsekvensanalyser till hur utredningens förslag kan gå i takt med de svenska miljömålen, den internationella konventionen för biologisk mångfald, fornlämningar och kulturmiljövärden i en tid där förutsättningarna för skogen snabbt förändras.

För att skapa robusthet och säkra långsiktigheten behöver hänsyn till andra väsentliga nationella mål vägas in. Det gäller biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatförändringarnas påverkan på skogsbruket och behovet av klimatanpassning inom skogsbruket. Det krävs med andra ord ett helhetsgrepp som beaktar samtliga utmaningar vi står inför som rör skogen.

Skogen är en mer flerfacetterad resurs än vad som framgår av utredningen, vad gäller arbetstillfällen i hela landet inklusive landsbygden, skogens attraktivitet för friluftsliv, dess betydelse för andra näringsgrenar, exempelvis mångbruk, besöksnäring och turism.

Viktiga klimatfrågor

Utredningen har inte i tillräcklig utsträckning tagit upp klimatförändringens negativa påverkan på skogens hälsa och dess konsekvens i form av minskad kolinlagring. Skogen är på väg att bli en nettoutsläppare av växthusgaser i stället för en negativ utsläppskälla. Klimatförändringen leder redan idag till mer oregelbunden nederbörd, längre torrperioder och ökad vattenstress i skogslandskapet. Detta försämrar skogens hälsa och ökar risken för förlust av skog på grund av sjukdom, skadegörare och brand. Utredningen beskriver utvecklingen, men underskattar hur allvarligt detta påverkar skogens långsiktiga funktioner och måluppfyllelse. Länsstyrelsen efterlyser ett större fokus på klimatanpassning för att stärka skogens vitalitet och ekosystemens funktioner och därigenom skapa resiliens mot klimatbetingade störningar.

Utredningen bygger huvudsakligen på antaganden om framtida positiv substitutionseffekt. Det är samtidigt viktigt att se till forskning som pekar på att minskad avverkning och starkare skydd av skog är mer säkra vägar till klimatnytta för svensk skog, särskilt på kort och medellång sikt.

Kulturmiljöförslag är inte förankrade i lagstiftningen

Kulturmiljöfrågor beskrivs på ett otydligt sätt i utredningen och en hel del frågetecken hur kulturmiljön påverkas av förslagen återstår därför att reda ut.

Länsstyrelsen konstaterar dessutom att utredningen föreslår långtgående förändringar för kulturmiljövården och lämningar i skogen där flera av förslagen är oförenliga med kulturmiljölagen. Begreppet "*kulturarhistoriska lämningar*" används både till "*fornlämningar*" och "*övriga kulturarhistoriska lämningar*". Dessutom är det inte tydligt om det biologiska kulturarvet ingår i dessa begrepp. Olika begrepp berörs av olika regler. Länsstyrelsen anser att det måste tydliggöras vad som faktiskt avses. Detta gör det otydligt och svårt att följa utredarens argumentation.

Negativa konsekvenser för biologisk mångfald

Utredningens förslag om bland annat gödsling och främmande trädslag kan få allvarliga konsekvenser för den biologiska mångfalden.

Viktig roll i beredskapsplaneringen

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att skogsnäringen har en viktig roll för att klara en nationell eller internationell kris. Därför behöver näringen inkluderas i samhällets breda beredskapsplanering. Länsstyrelsen saknar dock en analys av konsekvenser av utredarens förslag kopplade till krisberedskap och försörjningstrygghet.

Jämställdhet

Länsstyrelsen saknar förslag kopplade till jämställdheten inom skogsnäringen. Konkurrenskraft, tillväxt och jobb är exempel på områden som tjänar på ökad jämställdhet.

Otydlig koppling till delbetänkandet

Utredningen hänvisar i vissa partier till delbetänkandet (SOU 2024:91) medan andra delar av delbetänkandet inte tas upp. Det skapar en otydlighet. Länsstyrelsen vill poängtera att vårt tidigare yttrande har stor relevans även för denna utredning. Det gäller bland annat de tidigare förslagen om kortare handläggningstider och ansvaret för artskyddsfrågor i skogen.

Kap. 1 Författningsförslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslag om

- rätt till ersättning enligt skogsvårdslagen 19§ (1.1). Det behöver säkerställas att ersättning enligt denna regel har en budget som regleras efter behov och omhändertas löpande i efterföljande budgetår för att markägare inte ska bli lidande.
- ändring i jaktlagen 4§ (1.2).

Länsstyrelsen avstyrker förslag om

- ändring i skogsvårdslagen 14§ (1.1) om främmande trädslag. Förslaget tar ej tillräcklig hänsyn till bland annat naturmiljön och effekter på annans mark.

- ändring i miljöbalken 7 kap, 7§ (1.3). Det är en olämplig förändring då det är oklart när den kan tillämpas samt att negativa konsekvenser för naturmiljön riskeras. Nuvarande möjligheter till upphävande av reservat bedöms som tillräckliga.
- ändring i miljöbalken 7 kap, 11c§ (1.3). Länsstyrelsen bedömer att ändringsförslaget inte skulle få avsedd effekt att underlätta för jordbruket och att förslaget endast förväntas ge en marginell ökning av mängden dispenser relativt nuläget.
- införandet av skogsmarksskyddsområden (1.1, 1.3). De behov som finns kan mötas med utveckling av befintliga skyddsformer.
- ändring av skogsvårdsförordningen 15§ (1.4). Förslaget om främmande trädarter innebär ohanterliga risker för skogsbruk och biologisk mångfald. Dock bör en generell anmälningsplikt för plantering av främmande trädslag införas, men inte med de begränsningar som utredningen föreslår.

Kap. 2 Utredarens beskrivning av uppdraget

Utredningen betonar att kunskap är en nyckelförutsättning och att markägaren inte kan bära ansvaret ensam. Likväl lägger utredaren fram flera centrala förslag som utgår från att det finns god kunskap om natur- och kulturmiljövärden i skogen. Detta är inte fallet i stora delar av landet varför Länsstyrelsen anser att detta kan få betydande negativa konsekvenser. I till exempel i Bergslagens skogar visar inventeringar att betydlig färre arter är registrerade än vad som faktiskt förekommer.

Länsstyrelsen bedömer i likhet med utredaren att det är orimligt att markägaren ensam både ska bedöma behovet av och inhämta erforderlig kunskap. För att kunna genomföra den förändring som föreslås utan att det riskerar att strida mot artskyddsförordning och EU-rätt, krävs omfattande inventeringar och vägledning med regionala anpassningar som gör det lättare att göra rätt. Artportalens uppgifter är inte tillräckliga och avsaknad av noteringar motsvarar inte avsaknad av skyddade arter.

Utredaren bedömer att ett komplett kunskapsunderlag inte kan tas fram, men att ett tillräckligt bra underlag borde räcka i de flesta situationer. Länsstyrelsen anser att detta inte är tillräckligt när det gäller lagstadgat skydd och försiktighetsprincipen. Artskyddslagstiftningen är en förbudslagstiftning och undvikande av skada är ett absolut krav.

Länsstyrelsen anser att om föreslagna förändringar genomförs behöver nuvarande arbetssätt bibehållas under en övergångsperiod, samtidigt som ett fullständigare kunskapsunderlag byggs upp. Först därefter kan det föreslagna systemet införas på ett rättssäkert och förutsägbart sätt. Denna kunskapsuppbyggnad kommer att kräva riktade resurser och myndighetsgemensam vägledning.

Kap. 4 Synliggör skogens klimatnytta

4.3 Lösningförslag

Förslaget om ett nytt sätt att redovisa skogens klimatnytta avstyrks. De globala modellerna bör behållas för kontinuitet och säkerställa att beräkningar görs likartat mellan länderna. Inblandning av substitutionsberäkningar är exempel på osäkra och inte verifierbara klimatnyttor. Kolinlagring i till exempel ett ökat byggande i trä behöver dock premieras på ett bättre sätt.

Kap. 5 Ny syn på naturvårdsavsättningar och klimathänsyn

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning om behovet av att utveckla naturvårdsavsättningar och förstärka klimathänsynen i skogen. Det är centralt att avsättningar utformas utifrån ekologisk kvalitet och landskapssammanhang.

5.1 Formellt skyddad skog och frivilliga avsättningar

5.1.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om politiskt fastställda arealer för skog som ska undantas från skogsbruk samt skogsarealer med skogsbruksändamål, så kallad virkesproduktionsmark.

Länsstyrelsen välkomnar dock tydligare målarealer för naturvårdsavsättningar, men bedömer att förslaget behöver

förstärkas genom ett landskaps- och kvalitetsperspektiv. En stor del av naturvärdena finns i dag i brukad skog, och arters långsiktiga överlevnad beror både på kvaliteten i dessa miljöer och på hur skyddade områden är placerade i landskapet.

Förslaget kan förstärka en differentiering mellan naturvårdsmark och virkesproduktionsmark. Om en fast del av arealen reserveras för naturvård finns en risk att återstående skogsmark brukas mer intensivt, vilket innebär att naturvärden som i dag finns i brukade skogar gradvis försvagas eller förloras. Länsstyrelsen anser därför att målarealerna bör kompletteras med rumsliga kriterier, regionala anpassningar och krav på att ekologiska funktioner bibehålls även på virkesproduktionsmarken.

Länsstyrelsen håller heller inte med utredaren om att nya arealmål inte kräver att medel måste skjutas till. Ska det finnas en möjlighet att nå uppsatta mål behövs det en genomförandeplan och att staten avsätter erforderliga medel för genomförandet. Utan finansiering riskerar markägare att hamna i kläm mellan politiska ambitioner och ekonomiska realiteter.

Länsstyrelsen tillstyrker dock den del i förslaget som handlar om att ta fram en ambition avseende skötsel av de undantagna områdena. Detta kommer att kräva särskild finansiering, utredningen redovisar inte hur en sådan förstärkt skötselambition ska finansieras.

5.2 Miljöhänsyn vid skogliga åtgärden

5.2.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen delar inte utredningens bedömning att generell hänsyn vid alla skogsbruksåtgärder, är ändamålsenlig utifrån de ekologiska, kulturella, ekonomiska och sociala förutsättningarna och behoven som finns.

Den generella hänsyn som markägare uppmanas ta är inte tillräcklig för att skydda alla arter, särskilt EU-skyddade arter och känsliga fågelarter. Förslagen med målbilder för miljöhänsyn och ett utökat ansvar för markägare riskerar att leda till negativ påverkan på hotade, skyddade och störningskänsliga arter i skogsbruket och kan öka artskyddsbrott, främst på grund av bristande kunskap. Om förslaget tas vidare, så behöver de kompletteras med myndighetsstöd till markägarna med underlag och rådgivning samt

förstärkt uppföljning och tillsyn, något som kommer att kräva särskild finansiering.

Länsstyrelsen instämmer i att den svenska naturvårdsmodellen är en god grundprincip, men dess funktion är i dag begränsad av att hänsynen ofta utgår från generella riktlinjer och tradition snarare än lokala och regionala förhållanden. En mer platsanpassad vägledning om hur hänsyn ska utformas skulle avsevärt stärka skyddet för hotade arter och minska risken för artskyddsbrott.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att utforma en strategi och styrmedel för att bevara, använda och utveckla de mest skyddsvärda kulturhistoriska lämningarna.

Begreppet de mest skyddsvärda lämningarna är otydligt. I de nationella målen för kulturmiljöarbetet ska det statliga arbetet främja ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.

Länsstyrelsen delar inte synen på att det är realistiskt att lägga så stora resurser på att gradera och indela de övriga kulturhistoriska lämningarna för att kunna slippa bevara dem för att få till en ökad produktion. Länsstyrelsen anser också att det är orimligt resurskrävande att kvalitetssäkra samtliga registrerade lämningar i skogen. Länsstyrelsen vill också påminna om att även okända fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen

Utredaren menar att kostnaden för den hänsyn som i dag tas till vissa typer av kulturminnen visserligen är okänd men att vissa markägare kan drabbas hårt. Detta argument är inte tillräckligt underbyggt och argument saknas för hur stort produktionsbortfallet på grund av hänsyn till kulturmiljöer i skogen är. Länsstyrelsens delar inte utredarens bild utan menar att det inte är ett särskilt stort problem att visa hänsyn till kulturmiljön och att det snarare uttrycks en stark vilja från fastighetsägare att visa hänsyn.

Länsstyrelsen avstyrker utredarens förslag att det kan finnas skäl att göra Skogsstyrelsen till tillsynsmyndighet för kulturmiljölagen (fornlämningar och kulturlämningar) vid tillsynen av skogsbruksåtgärder istället för Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna. Att dela upp sektorsansvaret för lämningar skulle kräva dubbla regleringssystem och register och också leda till att lämningar skulle behandlas i olika system, beroende på om det gäller skogsbruksrelaterade ärenden eller exploateringsärenden. Detta

skulle leda till ett ineffektivt, kostsamt och rättsosäkert förfarande. Förslaget strider också mot "Europeisk konvention om skydd för det arkeologiska kulturarvet" (SÖ 1995:84) där Sverige åtagit sig att ha ett samlat nationellt register över fornlämningar.

5.3 Skydd för fåglar

5.3.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen ställer sig delvis positiv till att regeringen på lämpligt sätt upprättar en nationell förteckning över fågelarter vars populationer inte befinner sig på en tillfredsställande nivå.

Det är angeläget att en nationell förteckning revideras med jämna och relativt korta intervall, förslagsvis var femte år. En annan avgörande faktor är att förteckningen upprättas med hjälp av experter på en ekologiskt vetenskaplig grund och inte beroende på hur en arts förekomst i förteckningen skulle påverka skogsbruket. Statens roll i detta arbete behöver tydliggöras.

Länsstyrelsen vill betona att en nationell förteckning i sig inte är tillräcklig för att undvika negativ påverkan på skyddade fåglar. Skyddet måste ta hänsyn till regionala skillnader och arters faktiska utbredningsområden, som är avgörande för populationernas långsiktiga stabilitet. För detta behövs ett stärkt kunskapsunderlag och anpassad vägledning innan ansvaret kan flyttas över till markägare.

En nyligen avgjord EU-dom (mål C784/23) innebär att utredningens förslag behöver justeras och förtydligas, särskilt i relation till 4 § artskyddsförordningen. Domen klargör hur begreppet "*tillfredsställande nivå*" och förbuden i punkt 1 och 2 ska tolkas, vilket har betydande konsekvenser för hur fågelskyddet ska tillämpas i skogsbruket. Ett genomförande utan att beakta domen vore olämpligt.

5.4 Upphävande av områdesskydd

5.4.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen avstyrker förslagen om att ett beslut om att bilda ett naturreservat och ett biotopskyddsområde uttryckligen ska kunna upphävas.

Länsstyrelsen ser en stor risk att utredningens förslag enbart skapar större osäkerhet hos markägare och mindre förutsägbarhet om vad som gäller vid ett områdesskydd. De författningsförslag som utredaren presenterar vad gäller upphävande av områdesskydd finns redan i miljöbalken.

Kap. 6 Mer variationsrikt skogsbruk

Som ett led i ett variationsrikt skogsbruk för utredaren fram att det skulle vara fördelaktigt att tillåta markägaren att bruka delar av sin fastighet mer intensivt, för att öka möjligheten att återskapa naturvärden och lämna mer hänsyn på andra arealer. Både produktions- och miljövärden skulle värnas och gynnas av det. Det anser länsstyrelsen är ett intressant förslag att arbeta vidare kring. Det krävs ytterligare utredning innan det går att påbörja en intensivare skogsbruksmodell enligt utredningens förslag.

Länsstyrelsen instämmer i att det behövs mer kunskap om hyggesfria brukningsmetoder. Vi saknar förslag som skulle leda till att sådana metoder vann insteg.

Kap. 7 Ökad rådgivning

Länsstyrelsen är enig med utredaren i den problembild som beskrivs. Utvecklingen med minskad rådgivning är klart bekymmersam.

Kap. 7.4 Lösningförslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att rådgivning ska utgöra en betydelsefull del av Skogsstyrelsens kärnverksamhet. Länsstyrelsen bedömer att mer statlig rådgivning efterfrågas av skogsbrukets aktörer och kan göra reell skillnad i skogen för att nå skogsvårdslagens båda mål.

Även länsstyrelserna kan ses som en genomförandepart genom de regionala skogliga råd som föreslås med utgångspunkt i skogsprogrammen.

Kap. 8 Ökad skogsproduktion

8.3 Främmande trädarter

8.3.3 Lösningförslag

Förslaget om främmande trädslag avstyrks. Länsstyrelsen motsätter sig att underlätta etablering av främmande trädslag. Riskerna med att föra in nya trädslag i stor skala är oöverskådliga och kommer förändra de skogliga ekosystemen i grunden. Om förslaget om ökad användning av främmande trädslag genomförs, behöver lagstiftningen ses över vad gäller ansvar för att motverka spridning av trädindivider och uppföljning av risker och konsekvenser. Flytt av inhemska provenienser norrut eller ädellöv från norra Tyskland till södra Sverige skulle kunna minska konsekvenserna av klimatförändringarna.

8.4. Bättre återväxter

8.4.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Skogsstyrelsen får i uppdrag att se över sina föreskrifter om föryngringsåtgärder, i syfte att förbättra möjligheterna för en tillsyn som är relevant för att gott föryngringsresultat.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att underrättelsekravet till Skogsstyrelsen vid skyddsdikning ska tas bort. Länsstyrelsen anser att detta skulle kunna innebära negativa konsekvenser för de eventuella okända fornlämningar som kan finnas eftersom Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen inte kommer att underrättas och kan reagera.

8.5. Bättre ungskogar

8.5.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen tillstyrker att Skogsstyrelsen inkluderar ungskogar i sin rådgivningsverksamhet. Länsstyrelsen anser att det är angeläget.

8.6. Gödsling

8.6.3 Lösningsförslag

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om gödsling. Tillförande av gödning förändrar skogens ekosystem i grunden. Utredningen tar inte upp befintlig kunskap om gödslingens påverkan på den biologiska mångfalden. De negativa konsekvenserna kommer att orsaka negativ påverkan på bland annat biologisk mångfald och med oklara konsekvenser för markens långsiktiga produktivitet. Gödsling ger även negativa effekter på markväxande arter som bär och svamp.

8.7. Askgödsling

8.7.4 Bedömning

Länsstyrelsen är positiv till askåterföring, och anser att uppdraget till Skogsstyrelsen ska vara att ta fram rekommendationer för hur askspridningen bör utföras med målet att uppnå miljökvalitetsmålet "Bara naturlig försurning". Askåterföringen behöver styras till rätt områden ur försurningssynpunkt.

8.8. Begränsa skogsskadorna

8.8.3 Lösningsförslag

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att länsstyrelserna ska få i uppdrag att göra en översyn av reservatsföreskrifter utifrån risken för skogsskador i reservaten och i skog i anslutning till naturreservat. Det finns i dagsläget inget som hindrar myndigheterna att göra en översyn av reservatsföreskrifterna när det anses nödvändigt. Länsstyrelsen bedömer, liksom Skogforsk att det endast är aktuellt i lokala fall, varför ett generellt uppdrag inte är påkallat.

8.9. Viltskador på skog

8.9.3 Lösningsförslag

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget om att ett tydligt mål att förebygga och begränsa skador orsakade av vilt regleras i författningen. Länsstyrelsen menar att detta skulle öka tydligheten och ge ett större mandat för myndigheter och andra aktörer att arbeta mer aktivt med frågan. Det bör dock utredas vilka olika

möjligheter som finns till åtgärder av relevanta myndigheter och vid behov regelförändringar, för att minska skadenivåerna. Genom tillägg i instruktionen till respektive myndighet skulle dessa få ett tydligt uppdrag att arbeta för att uppnå viltförvaltningens mål och eventuella oklarheter kring målens prioritet blir klarlagda. Detta skapar också en mer effektiv och enkel samverkan mellan myndigheterna, eftersom samma mål ligger till grund för alla berörda aktörers arbete. Utöver detta pågår redan ett flertal utredningar som bör fortsätta och prioriteras ekonomiskt.

8.11 Robusta vägar säkrar tillgången på biomassa

8.11.3 Lösningförslag

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag till förenklingar av hur skogsbilvägar och även husbehovstäckter planläggs. Länsstyrelsen anser att detta skulle kunna påverka och alternativt helt förstöra både forn- och kulturlämningar.

Kap. 9 Nytt forskningsprogram

Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att det behövs en förstärkt skogsforskning. Med ökad efterfrågan på skogsråvara, klimatförändringar, nya regelverk och nya förväntningar på hur skogen ska brukas behövs ett forskningsprogram med fokus på skogsskötsel.

Kap. 11 Ett tydligare Sverige i EU

Länsstyrelsen stödjer förslaget om ett stående forum för samhällsgemensam omvärldsbevakning när det gäller skogsfrågorna. Detta forum bör utformas med förebild i det råd för skogsindustrins värdekedja som regeringen inrättat.

Kap. 12 Tydligare miljökvalitetsmål

12.6 Lösningförslag miljömålssystemet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att regeringen återkommande ger Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå etappmål för att tydligare styra miljömålsarbetet mot de uppsatta politiska målen. Detta ligger också i Miljömålsberedningens grunduppdrag.

Regeringen beslutar om preciseringar till miljökvalitetsmålen och förändringar av befintliga. Länsstyrelsen ser inte tillräckliga skäl för att ändra preciseringarna enligt utredarens förslag. Dessa förändringar förbättrar varken produktions- eller miljömålen i skogsvårdslagen.

Angående utredarens bedömning att miljömålssystemet bör ses över är Länsstyrelsens syn att det är bra att fortlöpande utveckla, konkretisera och förbättra systemet, men att det i grunden är ändamålsenligt. Länsstyrelsen vill dock poängtera att miljökvalitetsmålen har en bred förankring i samhället. Att göra om miljökvalitetsmålen så att de blir generella mål för hållbar utveckling motverkar grundsyftet.

12.7 Lösningsförslag för miljökvalitetsmålet Levande skogar

Utredarens bedömer att miljökvalitetsmålet "Levande skogar" ska följas upp och utvecklas med ett evidensbaserat arbetssätt. Länsstyrelsen anser att miljömålen redan bygger på en vetenskaplig grund och att nuvarande ansvar för uppföljningen är fungerande. Däremot ser Länsstyrelsen positivt på att målen och deras respektive etappmål inom miljömålssystemet så långt möjligt uttrycks specifikt och är mätbara.

Angående förslaget att uppdatera målmanualen för Levande skogar och justera indikatorerna vill Länsstyrelsen påpeka att båda dessa löpande uppdateras så att de är aktuella och uppfyller de behov som finns i uppföljningen. Detta görs på målmyndighetens eget initiativ.

Kap. 13 Samlade konsekvenser

Utredningens bedömning att förslaget ger positiva effekter på sysselsättning och ekonomi inom skogsnäringen är en välkommen indikation, men behöver analyseras djupare. Under de senaste 20 åren har virkesanvändningen ökat kraftigt, samtidigt som sysselsättningsgraden har gått ner. Skogsindustrins förädlingsvärde har minskat under samma tid, en utveckling som förväntas fortsätta. Dessa faktorer motiverar en mer nyanserad analys av förslagets påverkan på såväl nationell som regional tillväxt, konkurrenskraft och lokal arbetsmarknad.

Förhållandet behöver klargöras till de svenska miljömålen, den internationella konventionen för biologisk mångfald, liksom EU-

lagstiftning som exempelvis EU:s naturrestaureringsförordning, vattendirektivet, miljökvalitetsnormer och avskogningsförordningen. En tydligare redogörelse för vilka effekter utredningsförslagen kan få på såväl fornlämningar och kulturmiljövärden som sociala värden och rennärningen i skogsmark saknas också.

De negativa effekterna av klimatkrisen borde behandlas mer ingående och nödvändiga riskanalyser läggas till.

Länsstyrelsen saknar även en analys av konsekvenser kopplade till krisberedskap, försörjningstrygghet, sociala hållbarhet och jämställdhet inom skogsnärningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Acko Ankarberg Johansson med naturvårdshandläggare Mårten Gustafsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vikarierande länsråd Stefan Renlund, avdelningschef Åsa Halldorf, enhetschef Mårten Berglind, enhetschef Anna Onsten-Molander, enhetschef Eva Skytt, vilthandläggare Sofia Sollenberg, samt naturvårdshandläggare Kristina Hanson medverkat.

Acko Ankarberg Johansson

Mårten Gustafsson